

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMÉGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye.
Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számítanak. Nyílttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyílttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A székelyudvarhelyi nőkhöz.

— Egy házi-iparág érdekében. —

Székelyudvarhely, aug. 14.

Az évről-évre fokozatosan megnehezédő megélhetési viszonyok különösen az utóbbi években nyilvánvalóvá tették azt a szükségszerűséget, hogy a nők is beálljanak a kenyérkereső férfiak sorába és munkáikkal megkönnyítsék azt az óriási terhet, amit a nagy drágaság az atyák és férjek vállaira rótt. A nőknek éppen úgy bele kellett állaniuk a létért való küzdelem néhez forgatagába, mint a férfiaknak, mert a rosszabbodó pénzszerző körülmények miatt a férfi tulajdonított munkával sem volt képes a mindennapi kenyeret megkeresni. A nőnek is meg kellett ismernie azt a nehéz, ádáz küzdelmet, melyben eddig csak a férfi vett részt és versenyeznie kellett az erősebb nemmel, hogy magát a küzdelem viharos tengerén felszinen tarthassa. És lassau-lassau megtanulta a nő a férfiak mindenemű kenyérkereső mesterségét, tudományát és manapság már alig van iparág, kereskedelmi, vagy tudományos pálya, melyen a férfiak mellett nőekkel is ne találkozunk. Mindenki láthatja, hogy a posta, távirtda, vasut, bankok, áruházak stb. hivatalaiban és termeiben már tulnyomó részben a nők azok, akik azokat a munkákat végzik, amelyeket eleddig csak a férfiak végeztek. Csakhogy itt újabb baj mutatkozott. Az t. i., hogy minden nő, kit anyagi viszonyai keresetforrásra kényszerítettek, nem volt képes azokat az előfeltételeket megszerezni, melyekre ok-

vetlen szüksége volt, ha valamely hivatalban alkalmazást akart nyerni. Sok nő, mondjuk hajadon, éppen azért, mivel szülői szegénységük miatt nem taníthaták, képtelen volt elnézni azt, hogy atyja milyen nehezen küzd az életben és milyen nehezen tudja azt a néhány fillért megkeresni, mely az ő fenntartására: élelmuzsására, ruházkodására szükséges. Elvégre is minden szegény leány nem lehet cseléd, napszámos vagy más hasonló alantasabb foglalkozású, de a háztartás költségeihez mégis csak hozzá szeretne járulni, mert látja, hogy a folyton emelkedő drágaság a romlásba juttatja családját. Mihez fogjon? Mit tegyen, hogy kenyérkeresethez jusson és ez a kereset mégse legyen reá nézve *lealázó, tisztességtelen?*

A feleletet erre megadta néhány ügybuzgó, lelkes ember, aki hamar észrevette, hogy van egy iparcikk, melynek a napja most ragyog a legfényesebben, melyre ezer, meg ezer koronákat költ a közönség évenként, de amelynek előállítását nálunk még alig-alig karolták fel. Ez a divatcikk: a *csipke*. Elegáns, finom toilettéhez csipke, sok szép és drága csipke kell. Természetes dolog, hogy a csipkedivat hódításával karöltve jár a csipke-ipar fellendülése is. A csipke-ipar fellendülése pedig oly szép keresetforrást nyújt a nőknek, melyhez hasonló alig-alig találunk a hasonló nemű foglalkozások között.

Ez a körülmény feltámasztotta a már régen híres, de már-már eltűnt *halasi* csipkét és

megteremtette a rövid idő alatt már világhírre szert tett *csetneki* csipkét. Különösen ez utóbbi az, melyre a nők figyelmét különösen fel akarjuk hívni, annál is inkább, mivel *Schiller* Irma polg. leányiskolai igazgató a tanítótestülettel karöltve csetneki csipkeverő tanfolyamot akar nyitni. (L. a hirrovatot!)

Hogy mennyire nagy jelentőséget tulajdonítottak ott künn a magyarországi részen a csetneki csipkének, azt legjobban megvilágítja a csipketanfolyamokat látogató nők számának a nagysága. A csetneki csipkét 1905-ben kezdték készíteni s míg az első tanfolyamon 64-en vettek részt, addig a másodikon már 150 volt a jelentkezők száma s most állandóan 200 leány és asszony tanulja ezt a szép és hasznos műiparágat. Csetnek példájára más városokban is tartottak tanfolyamokat és az eredmény annyira meglepő és várakozáson felüli volt, hogy a kormány figyelmét sem kerülte el. Sőt a kormány a mozgalmat nemcsak figyelemmel kísérte, hanem támogatta is úgy, hogy az idén 100 tanítónő kapott segítséget arra, hogy Budapesten a csipkekészítést megtanulja és azután a népet is megtanítsa.

A *Szontagh* nővérek, akiknek elévülhetetlen érdeme a csetneki csipke megteremtése és elhíresedése, egy év alatt több mint 20.000 koronát fizetnek ki azon nőknek, kik hozzájuk a kész munkát beszolgáltatják. Gondoljuk már most el azt az irtózatos összeget, mely eddig sok-sok éven át a külföldre vándorolt csipkeár

Az agyagfalvi bor.

— Irta: *Tarcsafalvi Pálffy Aladár.* —

Agyagfalvi Sala Máté uram pedig nagyságos Apaffy Mihály uramnak testőrtisztje vala. Valának pedig többen is ezen tisztségben, akik a fejedelem testőrző seregét alkották, s akik olyas időben, midőn a fejedelem ő nagyságának nem vala kivel a nagy kupákat omelegesse, hát segítének a leánykabor fogyasztásában.

Történt vala pedig, hogy a muszka császárnak követi érkezének Fogarasba s a fejedelem fogadást nagy pompával. Valának ott hajduk feles számmal a nem külömben a székelyek is kirukkolának a fejedelem parancsolatjára a maguk díszes öltözetükben. Ott valának a fejedelem ijaszjai is, kik vadászatot rendeztek a császár embereinek tiszteletére, a kiknek parancsnoka vala fennebb tisztelt Sala Máté uram.

A nagy vadászat megtörtént a havasokban, s lövének is vadakat sokat, amelyekből pedig rendezte a fejedelem olyan nagy vacsorát, a milyent még nem látának a fogarasi várnak öreg falai.

A nagy vacsorához a fejedelemasszony engedélyezte bort eleget a nagyságos fejedelemnek nagy gaudiumára, mert ő szerető nagyon a jó bort.

Tőnek is a vacsoránál nagy áldomást, olyan módon, hogy a császár emberei nemsokára az asztal alatt hortyogának. Nem is vala más az asztalnál csak a császárnak az első embere a fejedelem és Sala Máté uram.

Nem akarván bele győződni a muszka, hogy a fejedelem jobban bírja az ivást mint ő, meg aztán a Nagyságos ur sem akarván elengedni őtet, ivának kegyesen. A fejedelem midőn saját személyére megivott 2 veder bort, megemelé hatalmas kucsmáját, megrázá nagy fejét, mely nem vala kisebb, mint a

vadászaton lőtt legnagyobb medvének a feje, megrázá azt és a bor szemmel láthatólag szálla fel pára alakjában.

Igen elálmélkodék vala a muszka ur, pedig ő is szépen idogált vala, mert mint ő mondá ilyen csudát ő még nem látá.

Azonban csak ittak tovább, methogy a fejedelem asszony ad vala bőviben és addig ivának míg a muszka a székről halálának-halálával lefordula.

— Nosza Sala Máté uram fuss az udvari doktorért, nézze meg mi baja eme szegény embernek.

— Hiba futok Nagyságos fejedelem, mert ama polák orvos is ott fekszik Nagyságod lábainál, aludván az igazak álmát.

— Hát akkor hagyjuk! Majd megjön magától, ha már nincs a fehér medvék országában lelke. Hanem kegyelmed Máté uram miképpen bírja a jó bort, hiszen niucsen szokva hozza.

— De biz igen Nagyságos uram. Az én falumban is terem szőlő, a már gyermekkoromban kostol-gatám. Aztán Nagyságod udvarába kerültem s itt is hozzá láték a mikor tebettem.

— Tudom mestere vagy. Sokszor látalak a pincze felől botorkálni fel. Azonban hol van a te hazád, hol ama jó bor terem Máté uram.

— Nagyságod dicső védő karjai alatt élvezni az előhaladás utjait.

— Nos hol van tehát?

— Udvarhelyszéken, a hol a nemes székely náczió tartotta üléseit, Agyagfalván születtem én.

— Nagyon helyes bivaéges emberem. De vajjon mikor lesz ott szüret? Szeretnék elmenni, ha találnék e honban olyan helyet, a hol jó bor terem. No meg aztán tudod magad is Máté, jó ha az ember a fejedelem asszonytól kissé távol vagyon. Régen volt, már van 2 hete, hogy nem adott kellő bort nekem, pedig tudod bor nélkül fakóvát sem ér az élet.

— Ha eljön Nagyságod, bizonyára megfogja bámulni a vidék népet s a bort, melyet kupájába tölt e nép.

— Intézkedj, holnap indulunk. Hiszen ma Mind-szent havának 20-ik napja s vélem, hogy most szüretelnok, vagy már ifju bort is lehet találni.

A meghalt muszka urat és a többit ott hagyván, felkerekedének az udvari népek és eljövének 2 napok múltán Agyagfalvára, a hol is megszállának Sala Máté uram tisztelt portáján.

Fogadták a fejedelemet szépen. Meg is megvendégelék a mint tőlük kitelheték, de félve tévék a fejedelem elé a boros kupát. Meg is megköstölé a fejedelem, de meuten is a falhoz vágá kupájától egyotemben.

— Adta beste lelkei, hát ilyenén borral kell megkínálni engemet, a mely a vadalma csügögnél is bitványabb. Máté uram, többé hűségödben nem bizom, mert te engem becsaptál a bornak általa, amiért is a 30 sing veres posztóból nem fogsz kapni csak 10-et és a kékből pedig csak 15-öt, így büntetem az embert aki nekem rossz bort ad. Éso hol van az én íródeákom. Irja meg levelem a miképpen hogy én rendeltem: „aki még Agyagfalván szőlőt mer ültetni, az fejvesztéssel büntetessék, mert-hogy az ördöggel cimborál, mivel hogy ilyen rossz bort Isten nem teremhet. A kinek pedig ez jelen való időben volna szőlője, az tűznek általa megse-misítessek, mert mivelhogy ilyen fejtáját a venyigének ápolni nem lehetvén, annak okából azok tűzön való megperzelesé orendelitetik.”

Azóta a fejedelem nem nézett többé Agyagfalva felé sem.

Azóta nincsen szőlő Agyagfalván, mert fejvesztés terhe alatt tiltatott meg a tenyészése.

A fejedelemi rendeletet oly szigoruan vette a Sala familia, hogy ma sem mer szőlőt termelni.

fejében és azonnal be fogjuk látni e csipke-készítés felkarolásának nagy horderejét. Egy budapesti kereskedő arra kötelezte magát, hogy évenként 35.000 korona áru vert csipkét vesz át és fizet ki. Hová fog ez az összeg növekedni, ha több kereskedő fog a vert-csipke eladásával foglalkozni!

És ami fődolog, az egész mesterség könnyűszerrel és mindenki által megtanulható. Megtanulhatja az úri asszony és leány azért, hogy a saját ruháira szükséges csipkét önmaga elkészíthesse és így a családfenntartót tetemes kiadástól megkímélje; megtanulhatja a polgári rend asszonya és leánya, hogy a beszolgáltatott csipke-árúrt pénzzen ruhakészletét gyarapíthassa és megtanulhatja az egyszerű székely földmives leánya, hogy tél idején, mikor a mezei munka szünetel és a jövedelmező kereset pang, a napi élelmet az egész család számára megszerezhesse. A munka azonkívül annyira kényelmes, hogy a nő házi dolgainak elvégzése mellett is megkereshet vele naponként 1—2 koronát. Nem áldás-e ez a mai szomorú viszonyok között? Az asszony és leány egyaránt otthon, napi teendőinek elvégzése után csipkét készít, melyhez anyagot, mintát kap és szép szerével maga is hozzájárul néhány koronácskával a néha nagyon szűkre szabott háztartási költségekhez. És ami még fődolog, nem is kell semmit kockáztatni, mert mindenkit ingyen megtanítanak a csipkeverésre és aki dolgozni akar, kap anyagot, mintát, utasítást. Ha a munkát elvégezte, beszolgáltatja és azonnal megkapja az érte járó összeget. Ennél nagyobb kedvezményben semminemű vállalat sem részesített még eddigél senkit.

A polgári leányiskola igazgatójának nemes, önzetlen törekvését tehát csak örömmel fogadhatjuk és lelkesedéssel üdvözölhetjük, mert az ingyenes tanfolyam tartásával nemcsak humanus, hanem hazafias célt is szolgál. Éppen ezért bizton reméljük, hogy Székelyudvarhely asszonyai és leányai buzgón fogják őt támogatni ezen törekvésében és rövid időn belül a mi városunkat is ama városok sorába fogják emelni, amelyek ezen a téren már vezetőszerepet játszanak nemcsak az országban, hanem a nagyvilág piacán is.

A székelységnek pedig különösen szüksége van ilyen házi iparágra. Mindenki elszomorodva látja, hogy a kivándorlás mind jobban és jobban hatalmába keríti az embereket, mert itt a szűkebb hazában nem tudnak boldogulni; hát ha így a keresetnek nagyobbodásával ez a kivándorlási vágy csökkenni fog? Igen gyakran leányteleneknek látszó dolgok egészen hatalmas következményeknek az okozói; miért ne vonhatná ez az iparág fejlesztése is maga után a kivándorlás gyérülését és idők múltán a teljes elenyészését? A székelység mentésére már igen sok eszközt felhasználtak, éppen azért nem szabad figyelmen kívül hagyni ezt a hathatós tényezőt sem, mely szintén hozzá akar járulni ahhoz a nemes törekvéshez, mely a kivándorolt székely népet ismét a hazájába akarja visszahódítani és a még itthon levőket itt akarja megtartani.

A székely szívesen dolgozik, csak adjanak neki munkát.

Pedig sokan, végtelen sokan vannak itt a hazában — mondja a „Nemzeti Nőnevelés“ egyik cikke — akik eddig kézbeli ügyességüket és szorgalmukat nem tudták értékesíteni s akikben ma bizonytalanság méltó elkeseredést keltethetne, ha senki sem törődne azzal, hogy abból a pénzből, melyet előkelő hölgyeink ruháik díszítésére fordítanak, ne menjen mind idegen áruért idegen országba, de itthon is maradjon.

Adj a ég, hogy ehhez Székelyudvarhely asszonyai és leányai is hozzájáruljanak!

BELFÖLD.

A pártközi helyzet.

Székelyudvarhely, aug. 21.

Újra fölmerülnek az új pártok alakulásáról szóló torvek és lemondások. A koalíció határain kívülről vetik fel ezeket az ideákat, a melyek célja nagyon is nyilvánvaló. Kérdés, valóban olyan-e a helyzet, olyan-e a pártközi alakulás, a mely érthetővé és szűkegessé tenné ezt a nyugtalanságot.

A parlament három vezető pártja ma is, akár egy, vagy két esztendővel ezelőtt, a koalícióban egyesül. A pártok végleges programja különböző. De átmeneti programjuk megegyezik. Mélyreható ellentéteket felfedezni, vagy felidézni bennük csak akkor lehetne, ha valaki szembeállítaná az alapprogramot, a melyre kiépültek, szembe helyezné a hatvanhetet és a negyvennyolcat.

Hát a hatvanhét nem negyvennyolc és a negyvennyolc nem hatvanhét. Őszinte politikus meg sem próbálja, hogy egyformára magyarázza a két olyan alapot, a melyben eredendő ellentétek feltétlenül vannak. Az ilyen magyarázat csak erőszakos lehet. Nyilván kell vallani az ellentéteket, az alapprogramokból folyókat, de egyuttal nyilván meg is kell mondani, hogy ezek az ellentétek távolról sem akadályozzák meg a közös, békés és — a mi fő — eredményes munkát.

A kormányzás mai alapja hatvanhetes. A szó rideg kimondása annyit jelentene, hogy itt a negyvennyolcas elvek nem érvényesülhetnek. De a negyvennyolcas eszme minden híve tudja, hogy az a hatvanhetes alap nem rideg, változhatatlan, merev valami, hanem olyan anyag, a mely az idők folyamán igenis előnyös módosulásokon mehet át.

A mai tapasztalatok alapján nem elvetést érdemel a hatvanhetes alap. Hanem módosítani, fejleszteni, tökéletesíteni mindenestre kell az egyes intézményeket és a közel jövő politikájának a legfontosabb feladatát.

Részint a korona, részint a kormány kezdeményező intézkedései, vagy kisebb törvények, új szabatos formulázásai jogviszonyainknak, mind olyanok, a melyek fejleszthetők, erősíthetők ezt az alapot és szimpátiikusabbá tehetik a más politikai bítet vallók előtt is. A prozeliták fogdosása nem lehet cél, de annyi bizonyos, hogy semmi ok nincs a külön nézetük szembebevezetésére.

Nem egyforma a hatvanhét a negyvennyolccal. De a közös, törvénytisztelő szellem átbatja mind a két párt politikáját és csak a nagyon is nyilvánuló rosszakarat tüntetheti fel úgy a heizetet, mintha a táborok ellenséges indulattal, szemben állanának.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, aug. 23.

Ná v a y Lajos dr., a képviselőház alelnöke, a bécsi „Zeit“ egyik legutóbbi számában a fenti cím alatt igen fontos cikket közöl.

A cikk nem azért érdemel különös figyelmet, mert oly kiváló politikus tollából ered, hanem azért, mert az egész nemzet gondolkodását fejezi ki.

Vagy vajjon kinek volna célja Magyarországon, hogy azt a fegyverszünetet, amely ma a király és a nemzet között fennáll, arra használni fel, hogy újabb harcra erőt gyűjtse? Vagy talán van szándékában akárkinek is, hogy az alkotmánybiztosítékok arra irányuljanak, hogy a király alkotmányos jogait csorbítsák?

Ilyenekkel csak azok foglalkozhatnak, akik kunkolyt kívánnak hinteni a király és a nemzet közé és a kik irigylük, hogy a nemzet nagyjai annak boldogulásán fáradoznak és azon viszonyoknak, amely ezt a boldogulást elősegíteni képes, megbontására törekednek.

Nagyon helyesen fejtegeti Ná v a y Lajos, hogy ezek az alkotmánybiztosítékok tulajdonképpen békebiztosítékok.

Éppen ezen okból ezek törvényerőre emelkedésének kéni sokáig nem szabad. — Szüksége van rá nemcsak a nemzetnek, de a királynak is.

Azok a fontos intézkedések, a melyek benne foglaltatnak, különösen hivatják arra, hogy a király és a nemzet közötti jó viszony örökké fennálljon.

Nem lesz-e helyes, hogy a korona és a nemzet jogai között fölmerülő vitás kérdésekben független bíróság fog itélkezni?

Avagy nem kiválókép szükséges-e, hogy a közműltből ismert főispáni kivételes jogkör megszűnjék?

És ha ezek meglesznek, ha a nemzet tudja, hogy egy főispán nem tiporhatja porba természetes jogait: nem fog-e a nemzet királyára úgy tekinteni, mint az őt megilleti?

Igennel kell erre felelni minden olyan embernek, aki a királyt tiszteli!

Éppen ezért lesznek az alkotmánybiztosítékokból — békebiztosítékok.

*

Főlkent fejedelmek személye, koronás uralkodók mintha kongresszusdit játszanának mostanában. Előbb az orosz csár és a német császár találkoztak az ószaki vizeken, e napokban az angol király szorongatta a német császár baráti jobbát és legközelebb pedig a mi ősz királyunkat keresi föl az angol uralkodó. Minden sejtelmességük daczára is sokat mondanak e tények. A szervezkedő milliókkal szemben, a lázongó proletariátus ellenében mikor biztosítják egymást változatlan baráti jóakaraturól a koronás személyek, egy darab világtörténelmet csinálnak. A vén Európának nyugalma egynéhány ember kezében van letéve. Ennek a rosszatag, folytonosan ingó öreg épületnek egy-egy oszlopa a királyi váll és hogy a régi rend továbbra is fennmaradjon, szükség van ezeknek az oszloposúl adatolt vállaknak egyensúlyára. Mikor egy királyi kéz megszoritja a másikat, megpecsételnek egy történelmi tény. Azt, hogy ez a koronás véd- és dacszövetség biztosítani fogja minden adott alkalommal fegyveres oltalmát azok ellen, akik az állami rendet dinamittal akarják levegőbe röpiteni.

*

A Wekerle-kormány azt a folytonos vérvesztéséget, a mivel sújtá a kivándorlás Magyarországot, nem holmi kicsinyes nézőpontokból veszi szemügyre. Az Amerikából szállongó meséknek — messzi tengereken sugárzott — ragyogása sok beteg lelket bolondit el évről-évre. És áll a maga szomorú valóságában az a tétel, hogy amennyiben azért vándorolnak ki ebből az országból százezrek, mert rosszak a gazdasági viszonyok, mert a kivándorlók száma folyton növekszik. Az ok és az okozat közötti visszahatás félelmetes arányokban növekszik. Mesterséges erőfeszítéssel dolgoznak más országbeli gazdasági érdekek azon, hogy számban és munkabírásban egyre növekedjék a kivándorlók hada. Tág tere nyílt a lelketlen visszaéléseknek, az eleven emberhussal való kereskedés nem volt megfélemlíthető a legerősebb büntetéssel sem. Radikálisan és hathatós orvosszerekkel kell orvosolni ezt a szörnyűséges veszedelmet. Minden olyan módját az orvoslásnak, mely tényleges eredménnyel nem jár, el kell dobni. — Sajnos, a seb már annyira elmérgesedett, hogy nincs helye semmi bizonytalan kísérletezésnek. Éppen ezért oszlatta fel a belügyminiszter a kivándorlási irodákat; eredményesen aligha dolgoztak és ez esetben semmi értelmük niucsen. De már magában véve a felosztási tényvel jelzi a kormány azt, hogy a közeljövőben nagyszabású, széles alapokon fölépített akcióval kívánja lehűteni a kivándorlási lázt.

*

A nagy munka befejezéséhez közeledik, odakinn a fekete földeken nagy rajban állanak a buzakereszték. S a jó magyar nép izzadt homlokát törölve, gondterhesen néz a közeledő tél elébe, az eredmény sajnos, nem olyan, hogy vérmes reményekkel leshetők a nyár végét. A tavalyi nagyság után bizony nagyon sovány a mostani esztendő. Mintha a föld is ellenünk esküdött volna. Nemcsak a buzatermés közepes úgy mennyiség, mint minőség tekintetében, de nagyon silány termést ígérnek őszre a szőlők is. A baj minden oldalról tetőződik. A pénzüviszonyok — idegen országokból jött behatások folytán — folytonosan rászabodnak. A tőzsde a maga bizonytalan hullámozásával nagyon sok egzisztenciát nyelhet el és most mindezek fejébe a föld is nagyon mostoha kamatot hoz. Jogos hát a skepsis. A józanul látó szem kevés olyan

momentumot fedez fel a közelgő napok kódében, miből megelégedés és jólét fakadhatna. Pedig nagyönis elkelné mindez! !

*

A belényesi kerületben erősen készülnek a választásra. Kardos Árpád, a hivatalos függetlenségi jelölt már le is utazott a kerületbe, a hol a magyar intelligencia nagy lelkesedéssel fogadta a függetlenségi eszmék jeles harcosát. A románok óriási agitációt fejtenek ki a nemzetiségi képviselőjelölt érdekében.

Kormánykörökben nagyon sokat beszélnek azokról a ballatlan izgatásokról, amelyeket a nemzetiségi képviselők elkövetnek. Ellenben tárgyalták a románok viselkedését is, a kiket tudvalevőleg a lelketlen izgatók annyira felizgattak, hogy a magyarokat is több helyen megtámadták. Ez a maga nemében páratlanul álló eljárás, ami azonban Vajda-Vojvoda urra és hozzá a hasouló társaira nagyönis jellemző, mindenütt megütközést és megdöbbenést keltett.

Utóvégre nem lehet keztyüs kézzel elbánni az olyan elemekkel, akik nem állanak izgatni saját hazájuk ellen. A belényesi választás szomorú alkalmat ad arra, hogy a kormány a megtorlás módjaival és eszközeivel megjelölje a direktívákat, a melyek szerint elbánni a magyar állameszme minden ellenségével: természetesen a Nagyhorvátország eszméjének propagálóival szemben is. Mert a különbség csak az, hogy Belényesben román nyelven folyik az izgatás, Horvátországban horvátul uszítják a felizgított tömeget a lelketlen agitátorok a magyarok ellen.

Beiratások előtt.

— A székely apák figyelmébe. —

Székelyudvarhely, aug. 24.

Csak napok vannak már hátra s az iskolák ismét megtekinnek, hogy a jövő nomzedéket előkészítsék az életre. Ilyenkor, különösen azoknak a szülőknek nehéz dönteniök, akiknek gyermekük még csak most lépik a középiskolába! Nem tud választani, dönteni, hogy a két irányú középiskola közül melyiknek adjon előnyt, valyon melyik képesíti inkább gyermekét arra, hogy a mindig nehezebbé váló életben boldogulhasson! S ez nem is könnyű, nem különösen nálunk magyaroknál, akik még mindig nem tudunk szakítani a multtal, akik még mindig tollával megélt emberek akarunk fiainkból nevelni. Igen, szándékosan mondtam „tollával”, mert „eszével” a mai világban már nem mondhatom! Nem, mert ma a multakban lenézett kereskedő és iparos ép ugy eszével él, sőt tán még inkább, mint sok más hivatalnoki ember.

A megélhetés napról-napra nehezebb lesz, hazánkat elárasztják külföldi iparcikkikkel, pénzünk megy ki s mi itthon csak morgolódunk, elgödölködünk, de tenni — tulajdonképpen semmit se teszünk!

Mennyire megváltoznék minden egy csapásra, ha a magyar ember letenne hiu büszkeségéből! Ha nem használna még most is ijesztő fegyverül banyag, rossz tanuló fiával szemben az iparos és kereskedő pályát! Ha nem azt mondaná fiának: ha nem tanulsz, beadlak suszternek! kereskedő inasnak! Még nem olyan rég, a katonai pályát is olyan formán becsülték: csak a négy osztályt végezze valahogy, aztán jó lesz katonának!

Ha azt akarjuk, hogy nemzetünk boldoguljon, hazánk viruljon, féro kell tennünk ezeket a téves és káros nézeteket!

S éppen a tehetséges fiukat állítsuk az ipar és kereskedelem mellé! Irnoknak jó az is, aki nem tud gondolkodni! de csinó rubát, haszonnal dolgozó gépet, jövedelmező kereskedelmet a mai viszonyok között csak az tud csinálni, akinek jó esze van! S bizonyára eszessége jobban, gazdagabban fog jutalmazva lenni, mint akárhány gimnáziumot s egyetememet végzett, sok időt s még több vagyon feláldozott magasabb rangot elért hivatalnok!

Hogy mi, magyarok, mennyire élbetetlenek, okatlan büszkélkedők vagyunk, semmi se mutatja feltűnőbben, mint épen városunk kereskedelme.

Nem hiszem, hogy meg ne döbboejen az idegen, ha bejő hozzánk azzal a tudattal, hogy ő most a tőre-gyökeros magyar városba jó, a hol — leszámítva a közös hadsereg tisztjeit, mástól még német szót se lehet hallani s látja az idegen hangzású nevet a legelső kereskedések felett!

S méltán! Értsük meg jól egymást. Engem nem az bánt, hogy ide szászok, izraeliták telopedtek le s vették kezükbe a jövedelmező kereskedést s fogják kezükbe venni az ipart is, hanem az, hogy a külföldben élénk eszű, izléssel bíró székely megengedte, hogy idegenből jöttek ragadják megukhoz a nekik kínálózó megélhetési pályákat! Hogy a magyar is tud és képes jó kereskedő lenni s tudása után vagyonra és tekintélyre tud szert tenni, meg-

mutatta néhai boldog emlékezetű F. K. K. Miért ne tudnók őt utánozni! Bizony, ha azok a jömodu iparos és kereskedők, akik fiaikat a tudományos pályára adták, megmaradtak volna a saját pályájuk mellett, sokkal előbbre állnának, vagyonosodás és megelégedés tekintetében, mint állanak most Magától értetődik, hogy a kellő kiképzést, tanulást megadva. Ma már nem olég az apám, vagy nagyapám tudásával megelégedni. Mindon rohamosan fejlődik s a fejlődéssel gyorsmódotban lépést kell tartani.

Városunk azon ritka városok közé tartozik, mely lakosai gyermekeinek novelését rendkívüli módon megkönyviti.

Van tudományos, tudományos és szakpályára előkészítő iskolája.

A tudományos pályákra készülők részére itt vannak a gimnáziumok, a tudományos és gyakorlati pályákra igyekvők részére itt van a főreálisokla és szakiskola. Mily boldogság! El se kell küldeni a gyermeket a háztól, hogy idegenben, a szülői háztól távol, igen sokszor rossz példák és befolyásoknak ki legyen téve s temérdek kiadásba kerüljön!

Ha a városunkban levő három középiskola értesítőjét átnézzük, megdöbbené látjuk, hogy épen a reálisokla, ez a kiválóan gyakorlati pályákra előkészítő iskola a legnéptelenebb, míg ellenben a gimnáziumok zsufolva vannak. Hát ez nem egészséges állapot, ez még mindig arra mutat, hogy nem tudunk szakítani a multtal! Vagy tan azt kell feltennünk, hogy a szülők igen jelentékeny bányada csak mások után monve viszi gyermekét a gimnáziumba, mert nem tudja kellően mérlegelni ugy az egyiknek, mint a másinak épen az ő viszonyaira való előnyeit.

Megpróbáljuk pársorban az intézetek irányát s a választandó pályákra való előnyét vizálni, hogy alkalmat nyujtsunk a szülőknek a tudatos választásra.

A gimnáziumot azok válasszák, akik gyermekeiket az ugynevezett latinok pályákra szánják, papokat, ügyvédeket, orvosokat s jogászokat akarnak belőlük nevelni.

Akik az ugynevezett reális pályákön akarják gyermekeiket boldoguláshoz juttatni, vigyék a reálisoklába. Csak hasznukra válik, ha a latinnyelv helyett az annyira szükséges és lépten nyomon használható német nyelvből s esetleg még a francziából is megtanulnak egy keveset. A mai viszonyok között jó iparos, számító s öntudatos kereskedő csak az lehet, aki a világforgalom két nyelvét, melyek hozzáak legközelebb állanak, bár csak némilég is elsajátítsák.

Aztán legyünk tisztában azzal, hogy jó, értelmes iparos csak az lehet, aki legalább négy közép fokú iskolai osztályt végzett, mert legalább is anyyi tanulás nyujt csak anyyi alapot, melyre bizton lehet majd építeni. Bizonyára jobb lenne, ha mentől több osztályt végeznének, de legalább ennyiro okvetlenül szükség van.

Szakítani kell a multtal, élni keli a jelennek a jövőnek!

De nem csupán az ipari és kereskedelmi pályák azok, a melyekre képesit a reálisokla, hanem egész sora áll tanulói előtt.

Igen molegen ajánljuk ennélfogva a szülőknek, hogy most, mikor a választás előtt állanak, fontolják meg jól a fentiekot s ragadják meg a kínálózó jó alkalmat.

Tudomásunk szerint reálisoklánk igyekszik tanítványait töle telbetölög támogatni, részint tandíjmentességgel, tankönyvekkel s más segélyekkel. S azt is hisszük, hogy a kormány is segítségére jó az intézetnek, ha látja, hogy irányát a szülők kellőképpen felismerik és méltányolják. Rajta székely atyánkfiai, legyünk reális irányúnak is!

A Szakiskola a Tanszermúzeumnak.

— Egy hasznos ajándék. —

Székelyudvarhely, aug. 23.

A vallás és közök. ügyi m. kir. minisztor u által 1903-ik évben kiadott *elemi népiskolai új tanterv és utasítás* értelmében ugy elvi, mint módszertani szempontokból egészen új intézkedések léptek életbe a *fiuk kézügyességi* oktatására nézve. Az elemi iskola kötelezett tárgyat megállapító 1868. évi XXXVIII. t. czikk 11. § a a fiuk kézümmunkatautását nem mondja ki kötelezett tárgyaknak; — az 1905-iki új utasítás azonban expressis verbis megköveteli, hogy az elemi iskolában ez a művészeti tárgy is a miniszteri tantervben előirt óraszám korétében és a tanterv tárgyi terjedelmében *rendszeren tanultassék*.

Czélja a fiu-kézümmunka tanításának, hogy: „a tanulók cselekvő képességét és hajlamait természetesen fejlesszék s munkássághoz szoktatva, munkában ügyesebbé tévo őket, a munkát megszeretteszék és megbecsülteszük velük.” *Eszköze* e cél eléreése, hogy: „megtanítjuk a gyermekeket mérő eszközöl, szerszámmal bánni, a térben plasztikailag szerkeszteni, alakítani s arra való anyagokból az iskolai és gyakorlati életbe vágó tárgyakat készíteni.” Ugy a kitűzött czélnál, mint az alkalmazásba vehető ez-

közököl fogva e művészeti tárgynak az egyén általános reál-kulturális és esztétikai kiképzésére ható óriási instruktív ereje s közvetlen kibátása *gazdasági és ipartechnikai* életünkre nyilvánvaló!

A fiu-kézümmunka tanításának anyaga kiterjed öt részre. Ezek:

1. Játékszerű előmmunkálatok zsinég, lószór és fapálczikákból.
2. Lágy papírmunkák.
3. Kartonpapírmunkák.
4. Agyagmintázás.
5. Famunkák. (Szőlőjd.)

A helybeli állami kö- és agyagipariskola érdemes igazgatótanára: *Hargita Nándor*, ki lelkes és hivatásos ügyszeretettel áthatva immár második esztendeje szives a helybeli közs. elemi fiuiskola növendékeit a fiuk kézügyességi tanítás anyagának 4-ik csoportját képező *agyagmintázásban* oktatni, a helybeli közs. elemi fiuiskola növendékeivel végzett s eddigelé a szakiskola tulajdonát képezett *agyagmunkálatokat* (terrakota) *Tanszermúzeumunk* részére ajánlékozta. Rajta vagyok, hogy *Tanszermúzeumunk* a fiuk kézümmunkája egész tanítás anyagának (a fentebb felsorolt 5 osztályba tartozó munkálatoknak) birtokába jutván, ezen művészeti tantárgyat teljesen felölölő és gyakorlatilag beváltott mintaszerű (kollekcióban mutathassa be a *tantervnek* idevonatkozó kívánalmait, részint követendő tanulságos *vezérfonalul* az e tárgy tanítására kötelezett elemi iskolai tanítóknak, részint az elemi iskolák ipartechnikai kulturádalékül az ezirányban érdeklődő szakembereknek és nagyközönségnek; — tankerületünk néhány elemi iskolája ügyszeretetéből a *Tanszermúzeum* egy ilyen *komplett mintakollekció*nak tényleg rövidesen birtokába is jut s ezen mintakollekcióknak képezi egy részét a *Hargita Nándor* ur által most ajánlékozott értékes *agyagygyűjtemény*, mely összesen 257 (kétszázötvenhét) darabot foglal magában. E gyűjtemény részletes leltára: kőipari tárgy 4 drb, — különböző agyagipari tárgy 38 drb, — különböző rajzlap 199 drb, — elemi iskolai agyagmintázási tanmenet 60 drb, — a helybeli közs. elemi fiuiskola növendékei által készített különböző agyagmintázatok 54 drb és mintázó fa 2 drb. A helybeli közs. elemi fiuiskola növendékei által előállított 54 drb agyagminta tárgy szerint a következőkép oszlik meg: állattan köréből 4 drb, — növénytan köréből 4 drb, — mértani test 6 drb, — természeti forma és motívum 7 drb, — plasztikai kép és tárgy a lakóhely és környék köréből 20 drb és tárgyak a beszéd és értelemgyakorlatok köréből 13 drb.

Az ajánlékozott gyűjtemények egyik speciális érdekossége, hogy 38 drb különböző terrakotaminatával, 5 drb kőipari tárggyal és 199 drb rajzzal bemutatja egyuttal a helybeli kö- és agyagipari iskolának részletes rajztanmenetét és az iskola szaknövendékeinek kö- és agyagipartechnikai készütségét is.

Ezen gyűjteményt f. évi aug. hó 19-ikén a m. kir. áll. kö- és agyagipari szakiskola igazgatóságának következő hivatalos kiséro irata kapcsán vettem át:

Az Udvarhelymegyei Tanszermúzeum Tekintetes Osztályelnökének Helyben.

Annak idején intézetünkben történt *személyes fölkerésére* van szerencsém az általam Ő Exzellencczájának javasolt és folyó évi jul. hó 26-ikán 59 960 számú m. kir. kereskedelemügyi miniszteri engedély folytán intézetünkben készített tanulói rajzok, mintázatok, agyag és kőipari tárgyakból összeállított gyűjteményt a Tanszermúzeum részére ezennel díjtalanul megküldeni.

A midőn remélem, hogy ezen szerény gyűjteménnyel is némilég szaporodott az Udvarhelyvármegyei Tanszermúzeum, vagyok

Székelyudvarhely, 1907. aug. hó 18 ikán.

(P. H.)

Kiváló tisztelettel
Hargita Nándor,
igazgató.

Midőn a Tanszermúzeum részére juttatott ezen tanulóságos és értékes adományról itt nyilvánosan beszámolok, fogadja a helybeli m. kir. állami kö- és agyagipari szakiskola igazgatója: *Hargita Nándor* úr és az intézet *tanári kara* ezen ajánlékért a Tanszermúzeum nevében köszönetemet.

Chatayka Rezső,
osztályelnök.

HIREK.

Székelyudvarhely, aug. 25.

Orvosi tiszteletdíjak.

A bécsi orvosegyesület egyhangulag elhatározta, hogy az orvosi díjakat ötven százalékkal fölemeli.

Bocsánatot kérünk az orvos uraktól, ha az űk ügyököt itt a nyilvánosság előtt, kapcsolatosan a bécsi orvosok mozgalmával, érinteni merjük a az eddig diszkrétan kezelt ügyről egy-két szót szólunk, annyival is inkább, mert úgy véljük, hogy az iméut említett mozgalom előbb-utóbb nálunk is visszhangot fog kelteni, ha nem is oly értelemben, mint Ausztriában, mert nálunk még nincsenek orvosi kamarák. De mozgalmat fog kelteni talán oly értelemben, hogy e téren nálunk is kell történni valaminek. A háziorvos bizonyos kialakított tiszteletdíjért látogatja a betegeit, a tisztességes, korrekt ember pedig újév táján fizet az orvosának. És megfizet. A tulnyomó nagy tömeg azonban nagyon zavarosan viselkedik, hogy másképp ne sejezzük ki magunkat. Az egyik része azt hiszi, hogy elégszám cselekszik, mikor zárt borítékban uri diszkrecióval az asztal sarkán hagyja a honoráriumot s azután gyorsan elszalel, pedig voltaképpen saasz. Baszéljük csak őszintén. Mert a honorárium legtöbb esetben nem felel meg annak a jónak, melyet az orvos részről élvezett, nem áll arányban vele s mi több, még a legminimálisabb tarifát sem éri el. De ezek legalább adnak valamit. Légió azonban azoknak a száma, kik sokszor hosszú orvosi kezelés s teljes gyógyulás után is adósak maradnak az összes tiszteletdíjjal. Mit tegyen az illető orvos? Bepörölje őket? Kockáztassa a jóhíret s a klientéláját? Mert nálunk, erre Kirgizország felé körülbelül az az eredménye annak, ha az orvos a bírósághoz fordul s jobbmódu orvos futni is hagyja az ilyen páciienst.

Valahogy véget kellene vetni annak a lovagias prűdériának (melynek azonban más a neve), hogy az orvos restelli kéri a honoráriumot, hogy neki annyi és annyi jár, punktum, a beteg pedig restelli nyíltan odaadni a becsületesen megérdemelt összeget, hanem couvertbe rejti. Tessék az orvosnak előre figyelmeztetni a beteget a honoráriumnak nála szokásos mértékére, tessék a betegnek a pénzt nyíltan odaadni, főképp pedig a honoráriumnak poétikus intézményét változtassuk át rideg, prózai költségjegyzékké, mint az ügyvédek teszik.

Általában pedig — addig is, míg nekünk is lesz orvosi kamaránk — jó lenne, ha a mi fölfogásunk az orvos és a beteg közt való viszonyra vonatkozólag átalakulna. Jobban becsüljük meg az orvost, ki egészségünket visszaadja, viseltessünk nagyobb tisztelettel a tudománya iránt, melynek megszerzése nemcsak hosszú idejébe, de tetemes költségébe is került s szakítsunk azzal a rossz szokással, hogy mindenre van pénzünk, csak az orvos számára nincs. A szó legszorosabb értelmében az orvos végzi velünk a leghumánusabb cselekedetet a ha kétségbe tudunk esni a féltjük életünket komplikáltabb bajok esetén, tudjunk hálásak is lenni, ha bajunktól megszabadultunk. Sőt még báláról sem lehet szó, hanem csak pusztá kötelességről, a legelemibb uri tempóról. És ha még például arról van is szó, hogy életveszélyes betegségekből való kigyógyításért jól megfizetjük az orvost, mi még akkor is többet nyertünk a megmeneküléssel, mint az orvos a legbusásabb „honorárium” mellett is.

Szent István napja. Az első magyar király emlékét az idén is kegyelettel ünnepelte meg Székelyudvarhely városa. A házak ormain nemzetiszínű lobogók lengtek és az ünnepet megelőző estén az ablakokat fényesen kivilágították. Szent István napján a róm. kath. plébánia templomban ünnepélyes istentisztelet volt, melyen az összes hivatalok részt vettek Ugron Ákos főispán vezetésével. Az ünnepi szent beszédet Szabó János csiksomlyói főgm. hit-tanár mondotta.

Lajos napján. Lajos napján kiro gondolna másra a magyar, mint Kossuth Lajosra. Az ő nevénapja van ma és felidézük lelünkben a nagy halott szellemét, hogy ihletet nyerjünk tőle, hogy megérdemljünk hazánk szeretetében és hogy új erőt merítsünk az ű végtelen nagy, megdönthetetlen lelki erejétől, mint Anteusz az anyaföldtől. ű állított talpra, ű vezetett minket, ű mutatott utat a megváltás honába. Szívünknek fájdalmat ű érezte velünk, levette népének tövis koronáját, megmenté hazánknak ősi alkotmányát. ű mondta ki, hogy

ember az ombor; ű emelte fel a jobbágyot a porból s ű forrasztá össze az urat a paraszttal, hogy egyesüljön egy közös eszmében, egy készszerítésben, forró ölelésben. És most, midőn e Rólad neves napon ismét rád emlékezünk elmondhatjuk, hogy van hitében táutorithatatlan seregged, aki szont kegyelettel őri a Te emlékedet s utolsó csopp vérig küzd a te eszméidért — a szabad Magyarorszáért!

Kinevezés. Az erdélyi róm. kath. Státus igazgató tanácsának felterjesztésére *Májlák* Gusztáv erdélyi püspök *Kovács* János székelyudvarhelyi főgm. tacárt a róm. kath. finevelő intézet igazgatójává nevezte ki.

Ingyen tanfolyam. A helybeli állami polgári leányiskolában szeptember 15-étől kezdődőleg ingyenes tanfolyam nyílik meg, melyben a csetneki csipke készítését és a csipkeverést megtanulhatja minden leány, asszony. A tanulási idő délutánokként 2-4 óráig fog tartani. Jelentkezni lehet szeptember hó 9-étől kezdve délutánokként a polgári leányiskola igazgató irodájában. Akik a munkát megtanulják, szépen dolgozzák, ha iparszerűen akarják tovább folytatni, azok munkaanyagot kapnak, a kész munkáért pedig azonnal fizetést. Az intézet közvetítője lesz a minisztérium által Budapestten létesített munkabazárnak, honnan a munkaanyagot és a kész munkáért járó díjat küldik. Itt van tehát az alkalom, hogy a nők a saját otthonukban maradván, minden tőke befektetés nélkül, kellemes munka mellett, naponta 1, 2, 3 koronát kereshessenek; s azt hiszem, ezen ingyenes tanfolyam fontos voltát belátva, korés rangkülömbőség nélkül minél többen veszuok részt a tanfolyamon. A kétféle csipke elkészítését 2-3 hét alatt megtanulhatja mindeuki. *Schiller* Irma, igazgató.

Bírák mozgalma. A székelyudvarhelyi kir. törvényszék, az ennek területén működő összes kir. járásbíróóságok bírái és a kir. ügyészség ügyészei Székelyudvarhelyen folyó hó 11-én Dr. *Göllner* Béla kir. törvényszéki bíró önöklete mellett értekezletet tartottak, melyen a következő határozatot hozták: Az értekeztet a nyitrai kir. törvényszék területén működő bíráknak és ügyészeknek azt a határozatát, mely szerint „a bírói függetlenség erkölcsi és anyagi biztosítékainak kiépítése iránt indított mozgalmak újból való felvétele tárgyában hozott és fentebb említett határozatokhoz *telkesedéssel csatlakozik*, és elodázhatalannak tartja az országos bírói nagygyűlésnek *sürgösen leendő összehívását* és megkoresi a szegedi kir. ítélőtáblához tartozó bírák és ügyészek bírósági és ügyészségi segédazemélyzet értekeztetét előkészítő bizottságot, hogy az országos bírói kongresszus összehívása iránt baladéktalanul intézkedjék és a hazai összes bíróságokat és ügyészségeket a kongresszus helyéről, idejéről és a részvétel módzatairól értesíteni sziveskedjék és hogy a bírák és ügyészek, valamint a bírósági és ügyészségi segédazemélyzet összes viszonyai és javadalmazása az 1869. IV. t.-cz.-ben lefektetett elveknek megfelelően elkülönítve külön státusba való vétele mellett véglegesen rendeztessenek,“ mindenekben, *egészen magáévá teszi*, a maga részéről azonban még azt is kívánja, hogy a labkér a végrehajtási törvény jelen intézkedéseinek érintése nélkül *fizetés természetével ruháztassék fel* és a nyugdíj megállapításánál annak összege is alapul vétessek; végül előre kijelenti, hogy a Szegeden megtartandó országos bírói értekezleten *képviselettni fogja magát* és ezt a jegyzőkönyvet másolatban a szegedi végrehajtó bizottságnak és Magyarorszá; valamennyi törvényszékének, továbbá a sajtó nagy részének megküldeni határozza.

Házasság. *Jancsó* Gábor baróthi áll. polg. iskolai tanár f. hó 20-án tartotta esküvőjét *Solymossy* Ágnessal, *Öv.* Solymossy Lajosné uró leányával.

Dénes Imre és *Pogocsány* Marietta tegnap tartották esküvőjüket.

Országos székely-gyűlés. Az aradi Székely Outhon magyarányu akcióit indított. Még a tél folyamán elhatározta, hogy ez év őszén nagyabbszabásu, ugynevezett generális gyűlést tart. Célja ennek a gyűlésnek az, hogy megbeszéljék: milyen módon lehetne valami pénzalapot teremteni arra, hogy Arad-, Hunyad-, Békés-, Csanád-, Temes-, Torontál- és Krassóme gyékben, mint szövetségi kerületben, a Székely Outhon nemzeti missziót teljesithessen. Ezen vármegyékben ugyanis, mint minden nemzetiségi helyen, szétszórtan vannak Erdelyben elszakadt széke-lyek, akik már az anyanyelvüket is elfelejtették, beházasodtak egyik-másik nemzetiségi családba s maguk is eloláhosodtak vagy más nemzetiség nyelvével beszélik. De a fiaik, a gyermekük még meg vol-

nának menhetők a magyarság részére. Megmenthetők volna pedig olyképen, hogy a szülők rábeszélésével, az ő belegyezésükkel, ki kellene ragadni ezeket a gyerekeket a nemzetiségi oázisból és el kellene őket helyezni tőgyokeres magyar városokban. A nemzeti alap létrehozására s egyáltalán a generális gyűlésre vonatkozó felhívást most küldötték azét a szomszédos vármegyékbe, Erdélybe s az ország minden részébe több ezer példányban. A hazafias felhívást többek között aláírták: *Ugron* Ákos Udvarhelyvármegye főispánja, *Damokos* Andor dr. alispán, továbbá az összes székely képviselők, így *Gyarmathy* Dezső dr., *Hinléder* Ernő dr., *Kállay* Tamás dr., *Kovácsy* Albert dr., *Simkó* József.

A polgári leányiskolába a tanulók beírása szeptember hó 1-én kezdődik, naponként délelőt 8-12 óráig, délután 2-5 óráig, még pedig 1., 2. és 3-án a helybeli növendékek iratnak be, 4-én a vidékiek. A tanítási díj egész évre 20 korona, beiratási, értesítő és nyugdíjilleték 4 kor. 30 fill. összesen 24 kor. 30 fill.

Elmaradnak az ellenőrzési szemlék. A honvédelmi miniszter a hivatalos lap mai számában rendeletet tesz közzé, mely szerint a közös hadsereg, a honvédség tartalékos legénységi állományába tartozó legénység idei ellenőrzési szemléi, valamint a népfelkés időszaiki jelentkezései az idén nem tartatnak meg. Ez a rendelet nem érinti a szokásos tiszti jelentkezéseket, a melyek továbbra is kötelezők maradnak.

Kosaras estély. A felsőboldogfalvi ev. ref. egyházköztség előjárósága a papi ház alapja javára f. hó 24-én a községi iskola nagytermében sikerült kosaras táraas estélyt rendezett, melyen felolvasást tartott *Doros* Györgyné, szavalt *Lányi* Ibolyka, hegedűsolt: adott elő *Doros* Gábor gymn. tanuló, kuzucz dalokat énekelt *Palló* Imre gymn. tanuló, szavalt *Péter* Gábor ref. theologus. Músor után táncz volt.

A katonai legénység őszi változásai. A közös hadügyminiszteriumnak most kiadott rendelete értelmében az ujonczok bevonulása az összes fegyverembeli csapatoknál október 16-án fog megtörténni. Ezen a napon a bosznia-hercegovinai csapatok ujonczai, valamint azok az ujonczok is, akik bárom évi tényleges szolgálatuk fentartása mellett a normális létszámhoz nem szükségesek és csapán ujoncz beti kiképzést nyernek, szintén bevonulni kötelesek. Az egyévi önkéntesek, továbbá a haditengerészet és katonai meneszkari legénység ujonczai október 1-én vonulnak be. A háromévet kiszolgált legénység szabadságolása részben közvetlenül a fegyvergyakorlatok után, részben az ujonczok bevonulása után történik meg. Ezen intézkedés a magyar korona országaiból ujonczozott csapatok létszám tullepését kívánja elkerülni.

Az etédi mulatság. Az Etéd és vidékén szüoidöző tanuló ifjuság f. hó 18-án igen sikerült nyári tánczmulatságot rendezett, a mely minden tekintetben fényesen sikerült, bár a kellemetlen esős idő nagyban gátolta, hogy a vidékről a szokott módon részt vehessenek. A mulatságon felülfizettek: *Antos* Józsefné 50 kor., *Kovács* Péter, *Máté* Géza *Simon* András 1 kor. 50 fill., *Szilágyi* Mártonné 1 kor. 10 fill., *Jakab* Adolf, *László* József 1 kor., *Abrahám* Mari, *Bakó* Dániel, *Bálint* Zoltán, *Bodó* Lajos, *Jakab* Mór, *Jusán* János, *Lőrincz* András, *Simon* Mihályné 50-50 fill., *Kelemen* Lajos 20 fill., a mely felülfizetésekért e helyer is bálás köszönetét fejezi ki a rendezőség.

Felsőkereskedelmi iskola Marosvásárhelyt. Szeptember elején nyílik meg az első székely kereskedelmi iskola Marosvásárhelyen. Jelentkezhetnek a középiskolák (gimnázium, reál, polgári. IV., vagy a felsőnépiskola III. osztályát végzett ifjak. A felvételek szeptember első hetében személyes jelentkezés mellett történnek. Bemutatandó okmányok: iskolai, születési és ujraltási bizonyítványok. Nagy jelentősége van ez iskolának a Székelyföldön. Ajánljuk ifjainknak, menjenek minél tömegesebben e szép jövővel kecsegtető reális pályára.

Patakfalva és vidéke tanuló ifjusága Dr. *Demeter* Lőrincz főszolgabíró, *Ferenczy* János m. tük. pénzt. pénztárnok, *Balási* Sándor földbirtokos és Dr. *Ferenczy* Gábor ügyvéd védnöksége alatt felelő részben a patakfalvi ref. templom, felelő részben pedig az Agyagfalván létesítendő emlékoszlop-alap javára ma, vasárnap ez iskola formében szinielődással egybekapcsolt zártkörű kosaras tánczmulatságot rendez, mikor a „Mozgó fényképek” című bohózat kerül színre. Kezdete este pont 7 órakor.

Erdészeti kinevezések. A földművelésügyi miniszter *Lukácsffy Elek* kir. erdész, székelykereszturi erdőgondnokot ugyanazon erdőhivatalhoz fődérszé, *Prunyi Albert* és *Gölny Emil* székelyudvarhelyi kir. erdőgyakornokokat ugyanezen hivatalhoz kir. erdészjelöltékké; továbbá *Lesztagár Bálint* és *Héjjas Kálmán* kir. fődérszéket erdőmesterekké és *Franziszky Vilmos* kir. erdészjelöltet erdészre nevezte ki.

A ref. egyházmegye esperesénél. A református egyház köbli tanácsa f. hó 22-én, Dr. *Solyomossy Lajos* kir. igazgató, egyházm. főgondnok vezetése mellett testületileg felkereste *Vajda Ferenc* ref. esperest, hogy neki szerencsekívánatait kifejezze és egyben támogatásról biztosítsa. A nem várt meglepetést *Vajda* esperes meleg szavakkal köszönte meg.

Rendetlen a vonatjárat. Az egymást érő rémas vasúti katasztrófa hírek a székely vasut idegeit is megviselték, a mely ennek következtében megbomlott s a már-már felhagyott rendetlen járatot újra gyakorlatba kezdi venni, nagy kárára az amugy is pangó kereskedelmiöknek, iparunknak és nagy bossúságára az utazó közönségnek. És ebben az utóbbiban egyébiránt, hogy igazságosak legyünk, a segésvári állomás is segítségére van a viczinálisnak. Pénteken, tegnapelőtt történt, hogy mindjárt példával szolgáljunk, hogy a Budapestről jövő gyors valami sincserelés végett a nyitlpályán másfél órát vesztelt s ilyen késéssel érkezett be Segesvárra is. A székelyvasut iránt érdeklődő közönséget itt azzal a kellemes hírrel lepte meg a szolgálatot tevő tiszt, hogy a székelyvasut nem várja meg a gyorsat s így akinek tetszik akár ott is maradhat, akár haza is jöhet — kocsi, aminthogy ezt tette az utasok jó része is. Mekkora volt azonban a kocsin érkezők meglepetése, midőn ide haza arról a hírről értesültek, hogy a székelyvasut késéit ugyan, azonban csatlakozás — volt Mi tiszteljük a segésvári napos tiszt urnak a segésvári idegenforgalom emelése érdekében tett buzgólkodását, azonban a közönségnek ilyen alakban való durva felültetését mégis kifogásoljuk és hiszünk, hogy ebben a vasúti igazgatóság is egyetért velünk.

Hivatalos hajtóvadászok. A Szarkakő irtás területén a vadászok egy pár év óta tanyát ütöttek a kirándulásaikat innen teszik meg, még pedig sikerrel. A tél folyamán sikerült a csordából két darabot kilőni, ez azonban nem szolgált okulásul részükre, amennyiben tanyát nem változtattak s élelmiszeri területüként most a Szarkakő és Nagyoldal kukuricza földjei szolgálnak, hol éjjelről-éjjelre fölötté nagy károkat okoznak. Ez készítette most a városi hatóságot, hogy a vadászokra hivatalos hajtóvadászokat rendezzen. A hajtás ma 6 órakor kezdődik, míg a vadászok reggel 5 órakor találkoznak a tisztáson.

Gyergyószentmiklós rendezett tanácsu város. A belügyminiszter a Csik vármegyében fekvő Gyergyószentmiklós nagyközségnek rendezett tanácsu várossá való átalakulását az 1886. évi XXII t. cz. 150. és 151. § ai alapján megengedte.

Halálozás. *Bedő András* né szül. *Bede Anna* f. hó 22-én, életének 69-ik évében meghalt Bikafalván. Temetése 24-én d. u. volt. Az elhunytban *Bedő András* ev. ref. lelkész a feleségét gyászolja.

Uj alapítványos gim. tanulók. A helybeli rom. kath. főgimnáziummal kapcsolatos finevelő intézetben az 1907. év szeptemberétől kezdődőleg, a következő tanuló-íjak élveznek alapítványos helyet: *Simó L. VI. o. t.*, *Tóth K. V. o. t.*, *Csiky P.*, *Borbáth J. IV. o. t.*, *Benedek I.*, *Szabó G. III. o. t.*, *Bokor F.*, *Dakó S.*, *Dénes J. II. o. t.* a helybeli főgimnáziumból és *Elsner Sándor* tanuló más tanintézetből.

Székely iparos tanoncok elhelyezése. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a székely tanoncok idei elhelyezését szeptember hónap folyamán fogja megjeitni a következő sorrendben: *Marostordalgymegyében*: szeptember 10-én Marosvásárhelyt a vármegyeházán, 11-én Szászrégenben az alsórégeni járás főszolgabírósnál, 12-én Nyárádszeredében a főszolgabírósnál. *Csikmegyében*: szept. 9-én, Csikszereében a vármegyeházán, 21-én Gyergyószentmiklósra a főszolgabírósnál. *Háromszék-megyében*: szeptember 15-én Barótan a község házánál, 16-án Szepsiszentgyörgyön a vármegyeházánál, 17-én Kézdivásárhelyt a főszolgabírósnál, 18-án Kovásznán a főszolgabírósnál. *Udvarhelymegyében*: szeptember 13-án Parajdon a község házánál, 23-án Székelyudvarhelyt a vármegyeházánál, 24-én Székelykeresztúron a főszolgabírósnál. Fölvétetnek 12 évet

betöltött egészséges fiúk, kik legalább 4 elemi osztályt végeztek. Előzetesen folyamodni uem kell, elég ha a fiu szülőjével vagy gyámjával megjelenik. Az iskolai bizonyítvány bemutatandó. A tanonczfelvétel a jelzett helyeken és napokon d. e. 9 órakor kezdődik. Ezuttal a kamara a székelyföldön vagy ahöz közeli erdélyrészi városokba helyezi el a székelyfiukat.

Kivonat a várm. hiv. lapból. Sertésorbárcz megszűnt Alsósófalva és Felsősófalva községben. — Sertésvész megszűnt Siménfalva községben. — Rühkór a lovak között megszűnt Abránfalva és Küküllőkoményfalva községekben. — Sertésvész szorványosan fellépett Karácsonyfalva községben. — Homoródalmás községben f. aug. 14-én egy drb piros pej kanca Sándor Andráss erdőgazdálál felfogva tartatik. Jegye: hátán nyeregtörés miatt fehér folt, két hátsó lába a siklon alól fehér, bal tompján O bélyeg, tőgye mintha csikóst mutatna, miud a 4 lába 3 ráfos patkóval vasalva. — Valtér Ferencz székelykeresztúri lakos egy fiatal borzosszörű kopót felfogott. Tulajdonos ott átvetheti. — Kalabér Samu alsó magyarhermányi lakosnak a magyarhermányi Széparcz nevű helyről két drb fehér szörű 5 éves ökre, mindkettőnek baleszarván H. A. bélyeg, élveévt. — Szentléleki Hajdó Gáspár a Nyikómalomfalva felé vezető uton egy zaeborát talált lánccsostól. Igazolt tulajdonosa a szentléleki főbírótól átvetheti.

x Özv. Mihálovits Béláné zongora-, ének-hármonium és őszhangzattan iskoláját szeptember 1-én megnyitja. Jelentkezőket Petőfi-utcai lakásán készeéggel elfogad.

x Táncziskola. *Sinkovits József* okl. táncz-tanító szeptember 5-én a Budapest-szaló termében táncz-tanfolyamot nyit.

x Érettségi bizonyítvánnyal és jogi absolutoriummal kerések egy községi körjegyző urnál egy évre Udvarhelyvármegyében (kezdő) gyakoronoki helyet. *Demeter Domokos*, Bögöz.

KÖZGAZDASÁG.

A Sepsiszentgyörgyi székelykiállítás.

Miután az állategészségügyi viszonyok javultak, biztosan megtartható lesz a kiállítás. Az állatosztály eddigi bejelentései oly nagy arányuk, hogy a székelykiállítás állatállománya minden eddigi hazai kiállításainak felül fogja mulni. Csak 10 és arvasmarha 600 darab van bejelentve, a mi egyszersmint a székely-kirendeltség eddigi működésének is egyik legszebb látható eredménye.

A kiállítás helyiségek építését most kezdi meg a rendezőség. Nem kis gondot ad a bejelentett kiállítási tárgyak fedél alá helyezése. Az állatokat mind fedett helyiségekben mutatják be.

A kiállítás géposztálya szüntén imopzánusnak ígérkezik. A rendezőség e hónap elején küldötte meg az összes gyáraknak a részletes prospektusokat és már is több mint negyven nagyobb cég küldötte be bejelentését. A kik esetleg tévedésből nem kaptak volna prospektust, azoknak — kivánságra — készeéggel küld az Erd. Gazd. Egyet. titkári hivatala, Kolozsvárról.

A látogatók számát jelentékenyen emelni fogják a szomszéd Rómánia gazdái is, a kiknek körében élők érdeklődés van a székelykiállítás iránt s akik a tavalyi bukaréai kiállítás alkalmával tapasztalt magyar érdeklődést ez alkalomból hasonlóval készülnék viszonzni.

NYILTER.

Sz. 1584—907. Bűntör.

Ö Felsége a Király novében l

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint büntető bíróság, a László Domokos kir. ítélőtáblai bíró elnöke alatt, *Demény Ferencz* kir. törvényszéki bíró, *Mihály János* kir. törvényszéki bíró, valamint *Szopos Gáspár* kir. törvényszéki joggyakornok mint jegyzőkönyvezető részvétele mellett, a királyi ügyészségnek 1907. évi 1387. k. u. szám alatt közt. vádiratában *Marton Antal* (katona) ellen rágalmasz vétségé miatt foglalt vad fölött a kir. törvényszéknek 1907. évi 1263. büntető ítélettel elítélte. *Dr. Révly Zoltán* kir. ügyész mint közvádlónak, vádlottnak, *Dr. Hincldör Akos* ügyvéd mint védőnek jelenlétében, 1907. évi június hó 15-ik napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján, a vad és védelme meghallgatása után következőleg

ítél:

A királyi törvényszék *Marton Antal* (katona) vádlottát, aki 41 éves, szentgyörgyvárfalvi születésű és lakos, rom. kath. vallású, nő, 5 gyermek atyja, földműves és kisbíró, kevés vagyona van, irni-olvasni tud, bűnösnek mondja ki a btk. 258. §-ban meghatározott s a 270. §-2-ik bekezdésé szerint hivatalból üldözendő rágalmasz vétségében, melyet anállal követett le, hogy 1906. december hó 8-án Szentgyörgyvárfaluban *Boros Domokos* korcsmájában többek jelenlétében *Menyhárt János* községi jegyzőről hivatali kötelességeire vonatkozóan azt állította, hogy nevezett *Marton József* erdő és legelő jogát elbunczította s hamisan mára íratta, mely tényállás azonban

valótlannak bizonyult s valódián esetében bünvádi büntetést vonna maga után s ezért a btk. 258. §-a alapján, a 91. § alkalmazásával a fogvatartás vétel papjától számított 1 hónapra f. hóra mint f. és az 1892. évi XXVII. t. cz. 3. §-ában meghatározott cselekmény fordított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett a székelyudvarhelyi királyi ügyészséghez befizetendő s behajthatatlanság esetén a btk. 63. §-ában további 2 (kettő) napi fogházzal helyettesítendő 20 (husz) korona pénz, mint mellékbüntetésre ítéli.

Kötelezi vádlottat, hogy az eddig felmerült s 15 koronát kitevő büntégi költséget az ezental felmerülőndökkel együtt az 1890. évi XLIII. t. cz. 9. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstárnak fizessen meg.

Kötelezi továbbá, hogy 15 korona ügyvédi képvisellel felmerült költséget 15 nap és különben végrehajtás terhe alatt *Menyhárt János* sértettnek fizessen meg.

Végül arra kötelezi vádlottat, hogy az ítéletet indokálva együtt jogerőre emelkedés után a Székelyudvarhelyen megjelenő „Udvarhelyi Híradó” című beti lapban a saját költségére tegye közzé.

Dr. *Váró Géza* ügyvéd díját 15 koronában állapítja meg saját felével szemben.

Indokok:

A királyi törvényszék vádlott tagadásaival szemben a kit hallgatott *Daniel Áron*, *Marton Dávid* és *Lanczi Károly* tanúk és *Menyhárt János* sértett esküvel megerősített vallomása alapján tényként állapította meg, hogy vádlott 1906. évi december 8-án Szentgyörgyvárfaluban több szentgyörgyvárfalvi emberrel a *Boros Domokos* korcsmájába ment, ahol delután 7 óra tájban a korcsmába lejött *Menyhárt János* községi jegyzőnek többek jelenlétében a szemébe azt mondta, hogy *Tankó Dénes* sok bunczetséget csinált, a *Marton József* erdő és legelő jogát is elbunczította és hamisan mára íratta, hamis sokáig maradnak együtt, akkor több bunczetséget is csinálnak, azért be kell zárni a jegyzői irodát.

Eme tényállás, hol nyilvánvaló az, hogy vádlottnak a községi jegyzőre, mint közhivatalnokra vonatkozólag tett nyilatkozata arra irányult, hogy a jegyző hivatali kötelességének nem felel meg, azzal vissza él, hivatalából kifolyólag törvénybe utkozó cselekményeket tesz s így nem érdemes a jegyzői állásra s azért kell bezárni a jegyzői irodát.

Az azonban vádlottnak az az állítása, hogy sértett a községben, illetve irodájában bunczetséget, tehát szabálytalanságot követett el s hogy a *Marton József* erdő és legelő jogát hamisan mára íratta, sem a nyomozat, sem pedig a főtárgyalás rendőre valónak nem bizonyult, vádlott a valódiás bizonyítását meg sem kísérelte.

Mintthogy ezek alapján a vádlottnak többek előtt tett állításai oly természetűek, melyek sértettnek, mint közhivatalnoknak hivatali kötelességére vonatkoznak s alkalmazások arra, hogy valódiásuk esetén a sértett bünvádi büntetését vonják maguk után — a királyi törvényszék vádlott cselekményében a btk. 258. §-ában meghatározott rágalmasz vétségét látta fenforogni s ezzel őt ezen bunczetségekben bűnösnek mondta ki és a btk. 258. §-a alapján a 91. § alkalmazásával a rendelkező részben írt büntetéssel sújtotta.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülményként vétetett figyelembe vádlottnak italtól felhevült kedélyállapota és terhes családja, súlyosítottként pedig az, hogy hasonló cselekményért már büntetve volt s ezekre való tekintettel a btk. 91. §-ának alkalmazása és a büntetés mértéke indokolt.

A büntégi költségek feletti intézkedés a B. P. 479. és 480. §-ai; a kártérítés megítélése a B. P. 499. §-on, az ítélet közzétételének elrendelése pedig a btk. 277. §-on alapul.

Az ügyvédi díj megállapítása a B. P. 485. §-ban leli indokolt.

A királyi törvényszék mint büntető bíróságunk Székelyudvarhelyen, 1907. évi június hó 15-ik napján tartott nyilvános főtárgyalási üléséből.

Dr. Bodolla Gábor,
elnök.

Jakab János
t. jegyző.

Sz. 1584—907. Bftó.

Végzés.

Ezen ítélet közöltetik azzal, hogy jogerős.

A királyi törvényszék mint büntető bíróságunk Székelyudvarhelyen, 1907. évi június hó 15-ik napján tartott nyilvános főtárgyalási üléséből.

Jakab János,
t. jegyző.

TÁVIRATOK.

Budapest, augusztus 24.
(Érk. d. u. 6 ó.)

A néppárt nyugtalankodik.

Politikai körökben a néppárt ismert ügye nem idézett elő akkora hullámokat sem miut gondolni lehetett.

A jelek szerint a kilépés nem végleg elhatározott dolog, nem egyhangu kívánsága a pártnak, miut azt *Zboray Miklós* képviselő nyilatkozata feltünteti.

Zboray ma reggel *Reichenballba* utazott, *Rakovszky Istvánhoz*; *Szmrecsányi György* pedig gróf *Zichy Aladár* birtokára utazott.

Mindkét helyen pénzügyi tanácskozások lesznek. Ezen két helyen folyó értekezés is azt jelenti, hogy a néppártban két áramlat küzd egymással. *Zboray* csoport szeretné ha a néppárt együttesen kilépne, *Zichy* csoport azonban nyugodtabban viselkedik.

Ennek következménye, miut beavatott forrásból jelentik, hogy nem az egész néppárt lép ki a koalícióból, hanem csupán elégedetlenek, kiknek száma igen részleges szecesszió esetén legfőbb hat vagy hét tag.

Megpetíciónált választás.

Nagykarólyból jelentik, hogy *Szabó Albert* néppárti jelölt párhiveivel ma petíciót nyújtottak be a Kuriához, *Papp Béla* mandátuma ellen.

Kiadja: *Becsek D. Fia* könyvnyomdája.

Sz. 5165—907

kig.

Hirdetmény.

Székelyudvarhely város tanácsa közhírré teszi, miszerint a felparcellázott sertéspiac árverése, amely folyó évi szeptember hó 1-ére volt kitűzve, bizonytalan időre elhalasztatik.

Székelyudvarhely város tanácsa. 1907. évi augusztus 24-én.

Polgármester helyett:

Lakatos Tivadar,
tanácsos.**Szives tudomásul.**

A n. é. közönség szives tudomására kívánom hozni, hogy Székelyudvarhelyt, Eötvös-u. 1. sz. alatt (a Ferenczrendiek temploma mellett) saját nevem alatt egy teljesen új

Könyvkötészetet

rendeztem be, melynek modern berendezése lehetővé teszi, hogy a t. megrendelőim kényesebb igényeit is kielégíthetem.

Midőn ezt a körülményt igen tisztelt ismerőseim és jóakaróim szives tudomására hozom, szükségesnek vélem minden ellenkező híreszteléssel szemben kijelenteni, hogy én előbbi 12 éven át becsülettel betöltött állásomat saját akaratomból és elhatározásomból agytam el.

Tisztelettel

Soha Aladár.Védjegy:
Kék mezőben két kulcs.**Legmegbízhatóbb gyártmány!**

A

SCHLOSSER-GERMAIN & CO**COGNAC**DISTILLERIE FRANCAISE MODELE
PROMONTOR.

Kizárólagos elárulás Márk Testvéreknél.

Kivánatra próba mintáueg.

Ökleveles tanítónő (esetleg azonnali belépésre) kerestetik, három gyermekhez, ki az elemi és második polgári leányiskolai tantárgyakat betanítani képes. Irásbeli ajánlatokat fizetési igény megjelölése mellett kérek.
FEIGL MÓR, főírásvezető igazgató.
GYERGYÓLIBÁNTELEP.

A ki Budapestre jön, ide megy!**ÁMOR** NAGY
KÁVEHÁZ

(ezelőtt Beliczay)

Budapest, Nagymező-utca 7. sz.

Tulajdonos: **KANZLER GYULA.**Naponta Kis Parádi Náci híres
szólólista és teljes zenekara
hangversenyez.

Mindem idegen nézze meg!

Szám 5163—907.

Hirdetmény.

Felhívom a város területén lakó szülők, gyámok és gazdák, hogy a törvény értelmében tanköteles korban levő 6—14 éves életkoru gyermekeiket, gyámoltjaikat folyó évi szeptember 1—6-ika közötti időben iskolai kötelezettségük teljesítése végett irassák be, — mert ezen határidőn túl a be nem iratkozott gyermekek házról házra statisztikai lapok felvétele által számba fognak vétetni, s a be nem iratkozott tankötelesek szülei és gyámjai a törvényben előirt szigorú büntetéssel fognak sújtani.

Az eltilkolás, vagy valótlan adat bemondás 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Iparos és kereskedő tanoncok korukra való tekintet nélkül beszerződhetendők és iskolába beiratandók.

Székelyudvarhely rendezett tanácsu város 1907. augusztus 22-én.

Gotthárd János,
polgármester.

nélkü ne együnk levest.
Néhány csepp elegendő!

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, miszerint Budapestről művészi körutazást téve, e városba jöttem s itt tartózkodásom idejére

festészeti műtermet

rendeztem be, ahol készíték természet, vagy fénykép után életnagyságu arczképeket olajban vászonra, mellkép nagyságtól kezdve egész életnagyságig. hü kivitelben, felelősség mellett.

Elvállalok minden e szakba vágó munkákat, oltár- és szentképek festését, régi képek kitisztítását vagy kijavítását, megrendelésre táj- és életképeket. A legszobos és legbecesebb családi ereklye szeretteinknek arczképe, a legszobos családi meglepetés, ugyszintén kegyeletos dolog az elhunytaknak arczképeit is megörökíteni fénykép után a család számára, melyeket hűen, felelősség mellett — arczhaj, szem szín megmagyarázása után — legrövidebb idő alatt itt helyben készítek.

Tudomására hozom továbbá a mélyen tisztelt hölgyközönségnek, hogy itt tartózkodásom idejére a művészetet kedvelők részére

női rajz- és festészeti iskolák

nyitottam, hol alapos utbaigazítást adok: kreonrajz, partell és oljfestésben, selyem és vászonra, ugy az arczkép-, tájkép-, életkép és virágfestésben.

Beiratkozni lehet a mai naptól fogva, hol bővebb felvilágosítással szolgálhatok.

Műterem: Kossuth-utca, postaépület.

A művészet iránt érdeklődő urak és uraók műtermemben mindig szivesen láttatnak.

Kegyes pártfogásukat kéri

Vasadi Kalicza Károly,
akad. festőművész.Irodai cikkek
nagyválasztékban**ÜZLETMEGNYITÁS!**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a helyi piacon — **Batthyány-tér 5. sz. a.** — egy, a mai kor igényeinek megfelelő

könyv, zenemű, papir, rajz, írószer kereskedést

nyitottam. — Több évi tapasztalataim, valamint elsőrendű czégekkel történt összeköttetésem folytán abban a kellemes helyzetbe jutottam, hogy az igen tisztelt vevőközönség minden igényeinek a legnagyobb pontossággal eleget tudok tenni.

Midőn kérem új vállalatomat becses pártfogásával támogatni, vagyok kiváló tisztelettel

ERDÉLYI SIMON

Iskolai táskák!

Üzleti könyvekben
nagyrakrár**Kristály tiszta**

Kargita-ligeti „Kamilla“-forrás

A Kárpátok gyöngye!Természetes ásvány-
gyógyborvíz!

Főraktár Székelyudvarhelyt:

Haab és Heitz czégnél

Kapható még:

Gál János Utóda, Csató és Kun,
Gyarmathy Ákos, Tamás Balázs,
Bagó Gyula, Szentpétery Gergely
Márk Testvérek, Fernengel Frigyes,
Zárug Antal kereskedésében
8 fillérért, valamint minden
vendéglőben és étteremben.

A Kárpátok gyöngye!

Szerves anyagoktól mentes!

Egy 4 szobás lakás

mellékhelyekkel és kerttel

kiadó.

Értekezni Solymossy állatorvosnál.